

цѣлъ купъ ржкописи. Очевидци му разправяли, какъ въ Ксенофъ (гърцитѣ) хвърхили въ морето славянски кодекси. Въ Ватопедъ палили фурнитѣ съ старославянски пергаментни ржкописи, на които гледали като на *ἄχρηστα πράγματα*. Сжщитѣ сцени ставали и въ славянскитѣ по своя произходъ Симопетровски и Филотейски манастири. Григоровичъ, търсейки славянски паметници, узналъ, че сжщото това се вършело не само въ Атонскитѣ гори, но и вътре въ страната. Въ манастира Св. Наумъ предшественикътъ на тогавашния игуменъ, анадолски грѣкъ на име Дионисий, изгорилъ всички книги. Въ Меникейския манастиръ при Сересъ показали на нашия пжтешественикъ богатата грѣцка библиотека; но когато той запиталъ, има ли въ нея славянски ржкописи, отговорили му, че тѣ вече сж изгорени<sup>16</sup>.

Въ 1823 г. софийскиятъ митрополитъ Иоакимъ се научилъ, че въ село Цѣровене при Берковица се намиратъ сборници и икони. Той заповѣдалъ на селянитѣ да натрупатъ тия нѣща въ една кола и да ги изгорятъ отвънъ селото, или да ги закопаятъ, въ противенъ случай той нѣма да стжпи въ селото имъ. Селянитѣ точно изпълнили заповѣдта и заровили старинитѣ; запазени били само три ржкописа, скрити отъ свещеника. За награда селото получило въ даръ грѣцки църковни книги и икони съ грѣцки надписи. Презъ време на църковния въпросъ епископъ Доротей въ 1864 г. заповѣдалъ да разровятъ онова мѣсто, но намѣрени били само рамкитѣ отъ иконитѣ и купца изгнили пергаменти<sup>17</sup>.

Презъ четиридесеттѣ години шуменскиятъ епископъ, когато освещавалъ новата черква въ с. Тича, заповѣдалъ да хвърлятъ ржкописнитѣ книги въ една яма на гробищата. По сжщото време единъ фанариотъ въ Стара-Загора заповѣдалъ да изгорятъ или да заровятъ купъ старобългарски църковни книги подъ предлогъ, че върху тѣхъ се били разлѣли светитѣ тайни. Около 1853 год. влашкиятъ протопопъ въ Пещера Христодуль изгорилъ ржкописитѣ на Св. Петка<sup>18</sup>.

Най-прочутото фанариотско *autodafé* е изгарянето на старата търновска патриаршеска библиотека<sup>19</sup>. Споменатиятъ митрополитъ Иларионъ около 1825 г. заповѣдалъ да отворятъ въ митрополитската църква врата отъ олтаря направо за къмъ двора. Когато почнали да пробиватъ стената, случайно се натъкнали на една малка съ сводове стаичка цѣла пълна съ книги — библиотеката на търновскитѣ патриарси. Тамъ намѣрили и мощи на светии; отъ тѣхъ главата на св. Михаила отъ Потука Иларионъ продалъ въ Влашко. Неофитъ, митрополитскиятъ протосингелъ, светогорецъ, се помжчилъ или да зазида книгитѣ отново въ църковнитѣ стени, или да ги зарови подъ пода на строещата се тамъ наредъ съ църквата конюшна. Иларионъ, обаче, прегледалъ самъ книгитѣ и отдѣлилъ въ едно сандѣче само нѣколко грѣцки църковни книги; останалитѣ, цѣла кола, заповѣдалъ да се изгорятъ. Въ митрополитската градина, подъ орѣшака, гдето по-късно билъ погребанъ единъ самоубилъ се епископъ, наклали огънь и посрѣдъ бѣлъ день изгорили всички български ржкописи. Споменатитѣ грѣцки пергаменти отдавна вече сж пръснати. Отъ старата библиотека останала само една желѣзна решетка<sup>20</sup>.